

ERON EDESSÄ

Lastenvalvojapalvelut

Mitä lastenvalvojan luona tapahtuu?

Perheoikeudelliset palvelut/Rautatienkatu 10

- ❖ 8 lastenvalvojaa
- ❖ 4 sosiaalityöntekijää (olosuhdeselvitykset oikeudelle)
- ❖ palveluohjaaja 040 8064046 (keskusteluapua vanhemmalla, lapsen ääni)
- ❖ 1 sosiaalityöntekijä ja 2 ohjaajaa (valvotut/tuetut tapaamiset /Lääkärikallionkatu 6) 050 5712862

Keskitetty ajanvaraus lastenvalvojille 040 6601583 ma, ti ,to ja pe klo 9-11

Sähköinen ajanvaraus eroasioissa ja elatussopimusasioissa

Lastenvalvojen neuvonta 040 8063535 ti, to ja pe klo 12-13

Call-in palvelu jatkoelatuksissa kerran kuussa torstaina klo 8.30-10.00

Eron jälkeinen perheasioiden sovittelu 040 8064046 ma klo 8-9, ke klo 14-15

Esityksen sisältö

- ❖ Mistä asioista vanhemmat voivat sopia lastenvalvojan käynnillä
- ❖ Lapsen huoltajuus ja oheishuoltajuus
- ❖ Lapsen asuinpaikka eron jälkeen
- ❖ Lapsen tapaamisoikeus ja vuorotteleva asuminen
- ❖ Elatusavun laskeminen
- ❖ Lapsen osallisuus ja mielipiteen selvittäminen
- ❖ Lastenvalvojan tehtävät ja rooli
- ❖ Miksi vanhempien kannattaa sopia
- ❖ Yhteistyövanhemmuus vai rinnakkaisvanhemmuus. Kaksi kotia-sovellus
- ❖ Vanhemmuussuunnitelma
- ❖ Eron jälkeinen perheasioiden sovittelu

Mistä asioista vanhemmat voivat sopia lastenvalvojakäynnillä

Lastenvalvojan luona voidaan tehdä huolto-ja tapaamissopimus sekä elatussopimus

Huolto-ja tapaamissopimuksessa sovitaan

- ❖ Lapsen huoltajuudesta vanhempien kesken (yhteishuoltajuus/yksinhuoltajuus/yksinhuoltajuus tiedonsaantioikeudella, tehtävänjakohuoltajuus), oheishuoltajuudesta muulle henkilölle
- ❖ Lapsen asuinpaikasta
- ❖ Lapsen tapaamisista

Elatussopimuksessa sovitaan

- ❖ Lapsen elatuksesta

Lapsen huoltajuus

- ❑ Yhteishuolto tarkoittaa vanhempien välistä yhteistoimintaa ja yhteistä päätöksentekoa lapsen asioissa
- ❑ Tehtävänjakohuoltajuudella voidaan jakaa huoltajuuteen kuuluvia tehtäviä
- ❑ Yksinhuoltajuus tarkoittaa sitä, että toinen vanhempi päättää yksin kaikista lapsen asioista

- ❖ Huoltaja päättää lapsen hoidosta, kasvatuksesta, koulutuksesta, asuinpaikasta, harrastuksista sekä muista henkilökohtaisista asioista
 - nimi, kansalaisuus, uskontokunta, passi, terveyden- ja sairauden hoito, päivähoito, koulutus
 - lapsen edunvalvonta (pankki- ja varallisuusasiat) (ei voi sopia tehtävänjaolla)

Lapsen huoltajuus

- ❖ Huoltajalla on oikeus saada tietoja lapsen asioista eri viranomaisilta
- ❖ Huoltajalla on oikeus tulla kuulluksi lasta koskevissa päätöksissä
- ❖ Yhteishuoltajuudessa lapsen asuinpaikka siirtyy toiselle vanhemmalle automaattisesti, mikäli lapsen kanssa asuva vanhempi kuolee.

- ❖ Huoltajuusmuoto ei vaikuta
 - tapaamisoikeuteen (lapsen oikeus)
 - elatusvastuuseen
 - korotettuun lapsilisään
 - sosiaaliin

Oheishuoltajuus

- ❖ Vanhemmat voivat sopia muun henkilön kanssa siitä, että lapsen huolto uskotaan vanhempien tai toisen vanhemman ohella kyseiselle henkilölle
- ❖ Oheishuoltajuus antaa samat huoltajan oikeudet kuin vanhemmalla/vanhemmillakin on
- ❖ Pitää olla hyvät perusteet sille, miksi oheishuoltajuutta haetaan vanhempien/vanhemman lisäksi muulle henkilölle
- ❖ Yhteistyö kaikkien huoltajien kesken on toimittava
- ❖ Huoltajien kesken voidaan sopia myös tehtävänjakohuoltajuudesta

Lapsen asuinpaikka eron jälkeen

- ❖ Lapsella voi olla vain yksi osoite ja se koskee myös vuoroviikkoasumista
- ❖ Lapsen asumisratkaisun vaikutukset
 - päivähoito- ja koulupiiri (esim. koulukuljetus järjestetään vain lapsen virallisesta osoitteesta)
 - julkinen terveydenhuolto, ym. kunnalliset palvelut
 - lapsilisä
 - asumistuki
- ❖ Vanhemman on ilmoitettava toiselle vanhemmalle aikomuksestaan muuttaa asuinpaikkaansa, jos muutolla on vaikutusta huollon ja tapaamisoikeuden toteutumiseen
 - ilmoitus on tehtävä vähintään 3 kk ennen aiottua muuttoa
 - ei ilmoitusvelvollisuutta jos on henkeen, terveyteen tai vapauteen kohdistuvaa välitöntä vaaraa ja vakavaa uhkaa

Lapsen tapaamisoikeus

- ❖ Lapsella on oikeus luoda ja säilyttää myönteinen ja läheinen suhde vanhempiensa, jonka luona hän ei asu sekä säilyttää tärkeät sukulaisuussuhteensa
- ❖ Molempien vanhempien velvollisuutena on myötävaikuttaa tapaamisoikeuden toteutumiseen
- ❖ Molempien vanhempien tulee välttää kaikkea, mikä on omiaan aiheuttamaan haittaa lapsen ja toisen vanhemman väliselle suhteelle
- ❖ Tapaamissopimuksen tehtävänä on jäsentää lapsen arkea
 - arki- ja viikonlopputapaamiset, juhlapyhät, loma-ajat, tapaamiskuljetukset
- ❖ Sopimus voi olla määräaikainen tai lapsen 18-vuoteen saakka
 - lapsen ikä, harrastukset, vanhempien kotien välinen etäisyys, vanhempien vuorotyö, vanhempien välinen yhteistyö
- ❖ Erityisestä syystä tapaamiset voivat olla valvottuja tai tuettuja

Vuorotteleva asuminen

- ❖ Vuoroasumisesta voidaan puhua, jos lapsi on vähintään 40 % kalenterivuodesta kummankin vanhemman luona lomakaudet ja juhlapyhät mukaan lukien (= 12 yötä/kk)
- ❖ Lapsilähtöisyys lähtökohtana, ei aikuisen halu eikä kompromissi
 - lapsen ikä, kiintymyssuhde, persoonallisuus, lapsen tahto
- ❖ Vaatii vanhemmilta yhteistyötä, joustoa, sitoutumista yhteisiin pelisääntöihin
 - varusteista, kuljetuksista ja harrastuksista sopiminen
 - miten lomat, juhlapyhät ja ystävien/sukulaisten tapaamiset sovitaan
 - miten lapsen kulut jaetaan
- ❖ Lasta tukevat asiat
 - vanhempien kodit lähekkäin
 - asumiseen liittyvät tilajärjestelyt
 - lupa olla yhteydessä toiseen vanhempaan
 - lupa omiin tavaroihin ja vaatteisiin
- ❖ Vuorottelevassa asumisessa täytyy sopia myös lapsen elatuksesta. Elatusapua voidaan maksaa kummalle vanhemmalla tahansa riippumatta siitä, kumman luona lapsen kirjat ovat. Mutta kela maksaa elatustukea vain sille vanhemmalle, jolla on lapsen kirjat.

Lapsen elatus

- ❖ Elatusmaksua maksetaan sille vanhemmalle, jonka luona lapsi asuu
- ❖ Elatussopimus voi olla määräaikainen tai lapsen 18-vuoteen saakka (+koulutusavustus)
- ❖ Maksetaan kuukausittain lapsen luona asuvan vanhemman tilille (huom! vuoroasuminen), koulutusavustus maksetaan nuoren omalle tilille
- ❖ Elatusmaksun saaja päättää elatusavun käytöstä
- ❖ Elatussopimus on indeksiin sidottu
- ❖ Elatussopimus on ulosottokelpoinen asiakirja

Elatusavun laskeminen/Lapsen tarve

- ❖ Käytämme oikeusministeriön ohjeistusta (v.2007)
- ❖ Lapsen elatuksen tarve koostuu yleisistä ja erityisistä kustannuksista
 - **Yleiset kustannukset lapsen iän mukaan** (ravinto, vaatteet ja jalkineet, henkilökohtainen hygienia, puhelin, tietokone, vähäiset terveydenhoito- ja lääkekulut, vähäiset koulutusmenot ja harrastusvälineet/menot, taskuraha)
 - ❑ 0-6 vuotta 305 e, 7-12 vuotta 356 e, 13-17 vuotta 480 e
 - **Erityiset kustannukset**
 - ❑ osuus lähivanhemman asumiskustannuksista, päivähoitokulut, koululaisen aamu- ja iltapäiväkerho, koulutuskustannukset, erityisestä harrastuksesta aiheutuvat kulut, vakuutusmaksut, erityiset terveydenhoitokustannukset
- ❖ Lapsen tarpeesta vähennetään lapsilisän osuus pois

Elatusavun laskeminen/Vanhempien elatuskyky

- ❖ Vanhempien elatuskyky arvioidaan suhteessa lapsen tarpeeseen
- ❖ Elatuskykyä laskettaessa nettotuloista vähennetään seuraavat asiat
 - yleiset elinkustannukset (614e yksin asuva/517e avo-/avioliitto)
 - asumiskustannukset
 - erityiset terveydenhoitokustannukset
 - lasten tapaamisista aiheutuvat matkakustannukset (123 e omavastuu)
 - oman auton käyttö ja muut työmatkakustannukset
 - opintolainan korot + lyhennykset
 - muu elatusvastuu
 - luonapitovähennys (7yötä vähintään)

Vanhemman puutteellinen elatuskyky

- ❖ Vanhemman elatuskyky voi olla 0 e tai alentunut esim. työttömyyden, sairauden tai lapsen laajan luonapidon vuoksi
- ❖ Työttömien kohdalla elatusmaksu määräytyy työttömyyspäivärahojen lapsikorotusten mukaisesti
- ❖ Kela maksaa elatustukea elatusvelvollisen puutteellisen maksukyvyn perusteella joko kokonaan tai osittain
 - täysimääräinen elatustuki on 167,35 e/kk
- ❖ Elatustukea saa hakea kelasta vain lastenvalvojalla vahvistetun elatussopimuksen tai käräjäoikeuden päätöksen perustella

Lapsen osallisuus ja mielipiteen selvittäminen

- Vanhempien tehtävänä on kertoa lapselle tulevasta lastenvalvojakäynnistä (ikätaaso huomioiden) ja kysyä hänen mielipidettään siihen, mitä vanhemmat ovat sopimassa lastenvalvojan luona lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta
- Vanhemmat neuvottelevat sopimusten sisällön, lapsi ei osallistu sopimusneuvotteluun
- Jos vanhemmat antavat ristiriitaista tietoa lastenvalvojalle lapsen mielipiteestä ja toivomuksista, voi palveluohjaaja keskustella lapsen kanssa, jos lapsi tähän suostuu ja se nähdään tarpeelliseksi

Lastenvalvojan tehtävä sopimusneuvottelussa

- ❖ Antaa vanhemmille informaatiota lapsen oikeuksista ja vanhempien velvollisuuksista sekä erilaisista sopimusmahdollisuuksista
- ❖ Luoda neutraali ja yhteistyöhaluinen ilmapiiri keskustelulle
- ❖ Kuunnella ja kohdella vanhempia tasapuolisesti
- ❖ Nostaa neuvottelussa esille lapsen näkökulma ja lapsen edun toteutuminen
- ❖ Jäsentää esiin tuotuja ongelmia, määritellä niitä uudelleen ja etsiä uusia ratkaisuvaihtoehtoja

Lastenvalvojan rooli sopimusneuvottelussa

- ❖ Laatii yhteistyössä vanhempien kanssa lasta koskevat sopimukset
 - Vanhemmat ovat sopijaosapuolia
 - lastenvalvoja ei toimi vanhempien välittäjänä
 - lastenvalvoja ei päättä sopimusten sisällöstä
- ❖ Määrittelee vanhemman maksukyvyttömyyden elatussopimusta laadittaessa
- ❖ Varmistaa, että kumpikin vanhempi ymmärtää sopimuksen sisällön ja lainvoimaisuuden
- ❖ Vahvistaa lapsen sopimukset

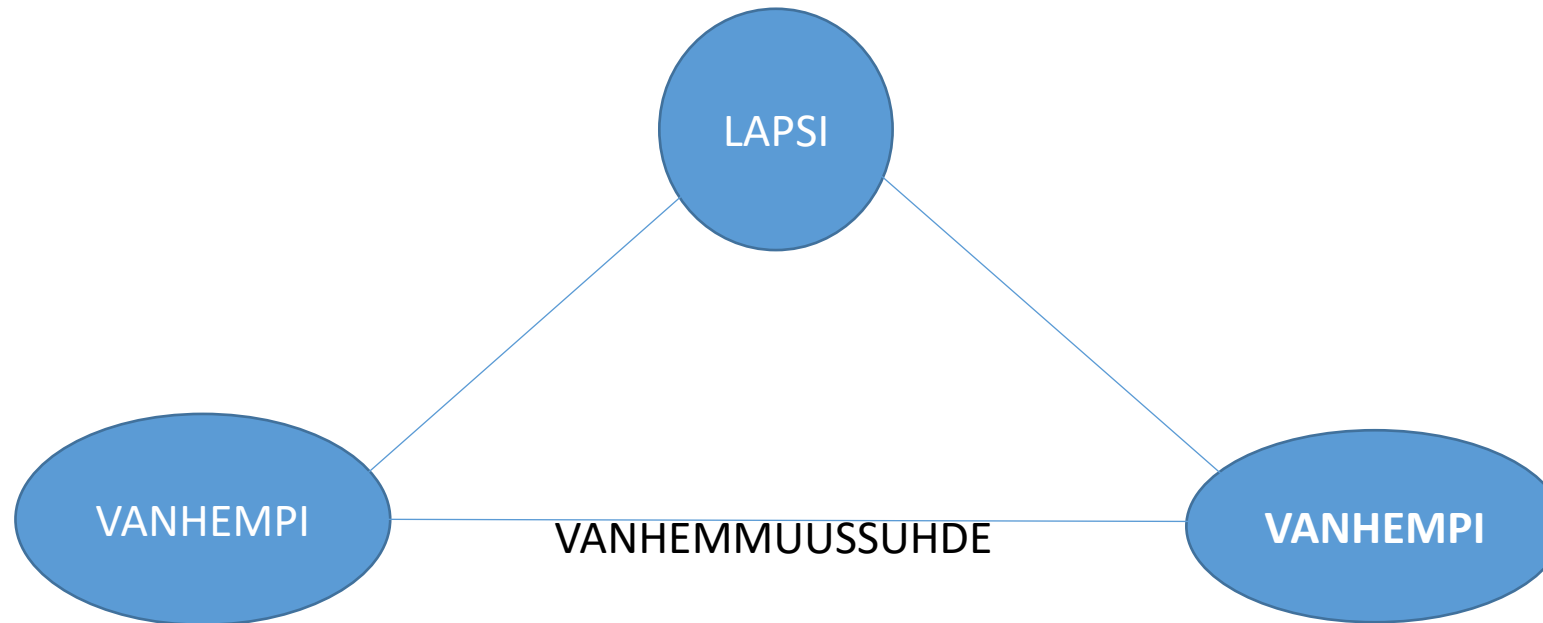
Miksi vanhempien kannattaa sopia

- ❖ Vanhempien riitely on aina lapselle traumaattista
- ❖ Lapsella on oikeus olla lapsi ja vanhempien erossa puolueeton
- ❖ Lapsi tietää olevansa riidan osapuoli
- ❖ Sovinnon psykologinen merkitys (se lisää yhteistyötä ja osapuolten arvostusta toisen vanhemmuutta kohtaan sekä kasvattaa luottamuspääomaa)
- ❖ Sopimusten avulla voidaan edetä askel kerrallaan
- ❖ Oikeudellisen ratkaisun lopputulos on epävarma
- ❖ Sopiminen on halvempaa ja nopeampaa

Parisuhde päättyy-vanhemmuus jatkuu

VANHEMPIEN ERO ON LAPSELLE ISO ELÄMÄNMUUTOS

Arvostamalla sitä, mikä on lapselle tärkeää ja ymmärtämällä hänen tarpeitaan, kokemuksiaan ja tunteitaan, osoitetaan hyväksyntää lasta kohtaan.

Vanhemmat yhdessä pitävät huolta lapsesta laittaen sivuun omat keskinäiset ristiriitansa

Yhteistyövanhemmuus

TOIMIVA YHTEISTYÖVANHEMMUUS

Yhteistyövanhemmuuden käsikirja/Ensi- ja turvakotien liitto

Rinnakkaisvanhemmuus

- ❖ Olennaista lasten hyvinvoinnin kannalta ei ole se, kuinka paljon yhteistyötä tehdään vaan se, että lapset eivät joudu vanhempien välisiin ristiriitoihin.
- ❖ Ei edellytä vanhempien läheisiä välejä
- ❖ Perheet ovat erilaisia ja niissä on osin myös erilaisia toimintatapoja.
- ❖ Vanhemmat ovat hyviä ja rakastavia ja heillä on samaan aikaan myös heikkoutensa ja huonot puolensa.
- ❖ Kummallakin vanhemmalle rakentuu oma tila olla vanhempi eli vanhemmat jättävät toisensa rauhaan ja keskittyvät kumpikin tahollaan olemaan mahdollisimman hyvä vanhempi lapsilleen.
- ❖ Meidän tulisi muistaa, miten erilaiset tilanteet, sanat ja suhtautumistavat vaikuttavat lapsiin. Miten me kaikki lasten läheiset voisimme toimia niin, että erimielisyyksistä huolimatta lapsilla olisi mahdollisuus ylläpitää suhde molempiin vanhempiin ilman, että he kokisivat suurta ristiriitaa.

Kaksi kotia-sovellus

- ❖ Kaksi kotia-sovellus yhdistää kahden kodin lapset ja heidän vanhempansa.
- ❖ Sovelluksesta löytyy työkaluja arjen hoitamiseen, kun lapset asuvat kahdessa kodissa
- ❖ Sovellus sisältää elementit vanhempien toimivan yhteistyön edistämiseen ja lapsen asioiden hoitamiseen tehden yhteistyöstä helpompaa

kalenteri lapsen arjen ja tapaamisten suunnitteluun

chat-palvelut keskusteluun vanhempien ja lasten tai vai vanhempien kesken

tukea ja tietoa eron jälkeiseen elämään ja lapsen aseman huomioimiseen

Vanhemmuussuunnitelma

- ❖ Sosiaali- ja terveysministeriössä Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa (LAPE) kehitetty tuki ja apuväline eron jälkeiseen vanhemmuuteen.
- ❖ Vanhemmuussuunnitelma on vanhempien yhteinen työväline (kysymyksiä lapsen arjesta, mistä on hyvä sopia).
- ❖ Vanhemmat voivat sen avulla laatia suunnitelman siitä, miten lapsen arki järjestetään eron jälkeen.
- ❖ Vanhemmuussuunnitelma ei ole juridinen asiakirja, joka toimitetaan viranomaisille tai jonka toteutumista viranomaiset kykenisivät valvomaan.

Eron jälkeinen perheasioiden sovittelu

- ❖ Tarkoitettu eronneille vanhemmille, joilla on erilainen näkemys lapsen arkeen, lomiin, yhteisen vanhemmuuden pelisääntöihin liittyvissä asioissa
- ❖ Vanhemmat saavat apua ja tukea keskinäisiin neuvotteluihinsa tilanteissa, joissa omat yritykset ovat saattaneet kääntyä riitelyksi ja joutua umpikujaan tai puhevälejä ei ole
- ❖ Tavoitteena on riittävän hyvä yhteistyövanhemmuus, ei vastakkainasettelu vanhempien välillä
- ❖ Kaikki aikuiset kuuluvat lasten puolueeseen
- ❖ Sovittelu kohdistuu lapsen parhaan konkretisointiin, ei vanhempien parisuhteen käsittelyyn

Miten sovittelu etenee?

- ❖ Vanhemmat tavataan ensin erikseen ns. erilliskäynnillä
- ❖ 1-4 yhteistä sovittelutapaamista
- ❖ Sovittelun päätteeksi on mahdollista tehdä lastenvalvoja-sovittelijan luona viralliset sopimukset
- ❖ Mahdollisuus jälkitapaamiseen

❖ Mikään ei ole liian vähäpätöinen asia soviteltavaksi, jos se auttaa vanhempia pääsemään yhteiseen näkemykseen lapsen asioista